

Luisteren met boventitels

VAN ONZE CORRESPONDENT
OLIVIER VAN BEEMEN

AVIGNON - Nooit eerder was er zoveel Nederlands te horen tijdens het theaterfestival van Avignon. Zaterdag ging 'Romeinse tragedies' van Toneelgroep Amsterdam in première. „Zes uur lang luisteren ze naar de Nederlandse taal, ongelooflijk.”

Juli in Avignon. Zoals ieder jaar bruist het onder de platanen van het oude, ommuurde stadscentrum. In de schaduw van het pauselijk paleis, waar in de late middeleeuwen een eeuw lang de tegen Rome opstandige Franse pauzen zetelden, prijzen jonge artiesten en regisseurs hun voorstelling aan. In theatertjes en op de hoeken van de smalle straatjes is toneel te zien, tot duizend optredens per dag, onder de brandende Provençaalse zon.

Menig deelnemer aan 'Le festival off', zoals het onofficiële programma genoemd wordt, droomt ervan ooit deel uit te maken van het echte festival, 'Le festival in'. Dan speel je op de meest prestigieuze plekken, zoals 'La cour d'honneur' (de erinnenplaats) van het pauselijk paleis of in het eveneens middeleeuwse karmelietenklooster.

In dat programma is Nederlandstalig toneel dit jaar beter vertegenwoordigd dan ooit, vooral dankzij de Vlamingen. Toneelgroep Amsterdam voert de veelgeprezen 'Romeinse tragedies' op van de Vlaamse regisseur Ivo van Hove en een viertal andere Vlaamse regisseurs toont nog vijf andere voorstellingen. Nederlandse dans is aanwezig met Emio Greco en Pieter Scholten.

„Nederlands theater is hip”, zegt directeur Rudi Wester van de culturele afdeling van de Nederlandse ambassade in Parijs, die de Nederlandse producties financieel steunt (20.000 euro). „Ons theater is anders dan het Franse, experimenteler”, vindt

Henk Scholten van het Theater Instituut Nederland, dat vier ton uittrok om twee jaar lang Nederlands theater in Frankrijk te promoten.

Voor festivaldirecteur Vincent Baudriller is er geen sprake van een opleving van het Nederlandstalig toneel. „Voor mij is het irrelevant uit welk land een

regisseur komt”, zegt hij. „Ik heb veel waardering voor het werk van Ivo van Hove, die ik al langer volg. Ik stel de dramaturgische vrijheid op prijs die het Nederlands en Vlaams toneel vaak kenmerkt.”

De 'Romeinse tragedies', een bewerking van drie stukken van Shakespeare ('Coriolanus', 'Julius Caesar' en 'Antonius en Cleopatra'), is een goed voorbeeld. De voorstelling vindt plaats in een gymzaal in een woonwijk buiten het centrum, waar een vijfhonderdkoppig publiek zes uur lang de intriges volgt van de Romeinse machthebbers.

„Zes uur lang luisteren ze naar Nederlands met boventitels, ongelooflijk”, zegt Van Hove voor de voorstelling. „Ik dacht dat dit stuk niet te exporteren was, maar we hebben het ook al op de Wiener Festwoche gespeeld.”

Van Hove is opgetogen in Avignon te zijn. „Hier wil je staan”, zegt hij. „Na een mindere periode waarin het festival wat in zichzelf gekeerd was, is Avignon weer terug. De programmering is internationaal, ik ontmoet mensen die ik jaren niet gezien heb. Hier wordt het theater serieus genomen.”

Tijdens de voorstelling is het publiek verbaasd als het wordt uitgenodigd het podium op te komen om iets te drinken of een broodje te eten. Op grote bankstellen midden op het toneel mogen ze plaatsnemen en volgen ze het verhaal op videoschermen.

„In Frankrijk zijn we niet gewend aan zo'n mix van theater, film en muziek”, zegt Didier Fusillier, directeur van het theater Maison de la Culture in de Parijse voorstad Créteil. Hij werkt al twintig jaar samen met Nederlandse gezelschappen en liet onder anderen de gezelschappen Orkater en T.r.a.s.h. overkomen.

Om tien uur is de zaal nog net zo gevuld als om vier uur 's middags. „Bravo”, klinkt het van meerdere kanten en de vijftien acteurs worden liefst zeven keer teruggeroepen. De online-versie van het toonaangevende Franse culturele weekblad Télérama heeft zondag meteen een recensie: 'Met de Romeinse tragedies elektrocutteert Ivo van Hove het festival. Tegen alle verwachtingen in, gaan de zes uur

spektakel in hets tempo voorbij. Terwijl veel festivals uitentrueren dezelfde buitenlandse regisseurs blijven uitnodigen, zien we vol vreugde dat Avignon ons deze zomer grote, onbekende artiesten voorschotellet. Zegt het voort'.

Scène uit 'Coriolanus', bij de première vorig jaar in de stadsschouwburg Amsterdam.

FOTO JAN VERSWEYFELD.